

Tehniline kirjeldus

Sotsiaalkindlustusameti hanke „**Taastava õiguse meetodite e-koolituse loomine**” juurde.

1. Taust ja lepingu ese

1. aprillil 2023 rakendus uus ohvriabi seadus (OAS, <https://www.riigiteataja.ee/akt/OAS>), millega loodi alus taastava õiguse teenusele (OAS § 26). Taastav õigus on lähenemine konfliktidele ja õigusrikkumistele, mis võimaldab tekkinud kahju heastada, kaasates mõjutatud pooled, tervendades pooli ja luues turvalist kogukonda. Taastava õiguse teenust korraldab Sotsiaalkindlustusamet, kuid taastava õiguse meetodeid/praktikaid (edaspidi meetodid) saab rakendada laiemalt ning kasutada erinevates valdkondades ja sekkumistasanditel.

Taastava õiguse teenuste eesmärk on erapooletu vahendaja kaasabil ohver ja juhtunuga seotud muud osapooled kokku tuua, anda neile selgitamise ja ärakuulamise võimalus ning jõuda vahendatud protsessi kaudu kokkuleppele, kuidas tekkinud kahju hüvitada ja õiglustunde taastumist toetada.

Taastava õiguse praktikateks, mis on välja toodud ohvriabi seaduses, on:

- Taastav vestlus
- Taastav kohtumine
- Konfliktivahendus
- Vahendusmenetlus
- Taastav nõupidamine
- Taastav aruteluring

Taastava õiguse praktikatega on võimalik ennetada konfliktide eskaleerumist ning osapooltel ajaliselt märgatavalt varem kokku tulla, et jagada tekkinud mõtteid ja tundeid, kuulda teist poolt ning jagada seda, mida keegi vajab, et juhtunust edasi liikuda ja võimalusel sõlmida kokkulepped, kuidas tekkinud kahju heastada. Rohkem infot leiab: <https://www.palunabi.ee/et/taastavoigus>.

Taastava õiguse meetodite e-koolituse eesmärgiks on anda ülevaade taastava õiguse põhimõtetest, kasutamisevõimalustest/sobivusest ja meetoditest, et koolituse läbinud oskaksid kasutada taastava õiguse meetodeid oma töös ja rakendaksid neid.

E-kursuse fookuse, mis toetaks kõige mõjusamal viisil teadlikkuse ja oskuste kasvu taastava õiguse meetoditest ja valmistaks koolituse läbinu ette praktikas taastava õiguse meetodite kasutamiseks, pakub välja raamlepingu partner (ekspert). E-kursus ei pea sisaldama kõiki ülal toodud meetodeid. Ekspert esitab e-koolituse sisu kontseptsiooni, milles toob välja enda nägemuse millisel kujul, vormis ja mahus on e-koolituse mõju kõige suurem. Kontseptsioon kooskõlastatakse Tellijaga enne sisumaterjalide loomist. Tellijal on õigus anda suuniseid e-koolituse loodava sisu ja mahu osas.

E-kursus peab vastama järgmistele kriteeriumitele:

- Annab põhjaliku ülevaade taastava õiguse tuumpõhimõtetest.
- E-kursuses hõlmatud taastava õiguse meetodite õpe on piisav, et koolituse läbinud oskab neid kasutada ja integreerida oma igapäevatöös.
- Kursus on täies mahus veebipõhine.
- Kursuse erinevaid teemamoduleid on võimalik läbida nii eraldiseisvalt kui ka tervikuna.
- Kursusel on sõnastatud eesmärgid ja õppijakesksed õpiväljundid.
- Kursuse sisu, õppetegevused ja hindamise põhimõtted vastavad õpiväljunditele.

- Kursuse õppematerjalid ja õppetegevused on sihtgruppi kuuluvate kasutajate peal testitud (vähemalt 10 inimest 5st organisatsioonist) ja parendusettepanekute põhjal kuni valmimiseni arendatud.
- Kursus on loogiliselt struktureeritud ja kõigile, sh baastasandil arvutikasutajale, lihtsasti kasutatav.
- Kursuse õppematerjalide esitamisel kasutatakse mitmekesiseid meediume (nt tekstid, illustratsioonid, graafilised joonised, videoklipid, interaktiivsed harjutused/testid, audioklipid jm).
- Kursusel osalejatel on võimalik selle läbimise käigus teha erinevaid teemaga seotud praktilisi ülesandeid, mis teadmisi kinnistavad ja töösse rakendada aitavad.
- Kursus on tehniliselt töökorras (lingid avanevad, vajalikud vahendid töötavad, viidatud veebipõhised materjalid on kättesaadavad).
- E-kursus luuakse kasutades autoritarkvara **Articulate Rise 360**.
- E-kursusel on nõuetekohaselt viidatud rahastajale.
- E-kursuse hinnanguline maht on kuni 8 akadeemilist tundi.

2. Oodatav tulemus

Hankelepingu täitmise tulemusena on valminud Articulate Rise platvormile taastava õiguse meetodite e-kursus koos kõigi sinna planeeritud e-õppe materjalidega õppimise toetamise vaates sobivaimal võimalikul kujul.

E-kursuse sisumaterjalid töötab välja hankepartneri ekspert kooskõlastatult tellija esindajatega. E-kursuse kavandi peab töövõtja kirjeldama selle toimimisloogikat visualiseerival digitaalsel kujul (näiteks skripti või teekonnakaardina, ingl k *journey map*) või otse lõplikuks kasutamiseks mõeldud e-õppekeskkonnas. See kooskõlastatakse tellija esindajatega ja on aluseks esmaste, sihtgrupil testitavate sisumaterjalide tootmisele.

3. Töö teostamise tähtaeg

Tööde teostamine ja üleandmine toimub **kahe etapis**:

- **Etapp I – e-kursuse esmane verisoon.** Hiljemalt 30.04.2024 peab raamlepingu partner andma üle valminud e-kursuse esmase versiooni Articulate Rise platvormil. Selleks tähtajaks peab olema loodud e-kursuse sisu ja valminud esmane e-kursuse piloteeritav verisoon Articulate Rise platvormil. Raamlepingu partner peab esitama I etapi tööde arve samuti hiljemalt 30.04.2024. I etappi rahastatakse Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismi 2014-2021 programmi „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine” projekti „Alaealiste erikohtlemise süsteemi loomine” alaprojekti „Taastava õiguse vabatahtlike süsteemi arendamine” vahenditest.
- **Etapp II – e-kursuse testimine ja paranduste tegemine.** Valminud e-kursust testitakse peale etapp I lõppemist Tellija poolt määratud isikute ringis ning peale kursuse Digiriigiakadeemiasse lisamist. Testimise ja ka hilisema kasutajate tagasiside alusel laekunud parandusettepanekute sisseviimise tähtaja lepivad raamlepingu partner ja Tellija kokku e-kirja teel vastavalt paranduste töömahukusele ja ajakriitilisusele. Paranduste sisseviimise lõpptähtaeg on 30.06.2024. II etapi tööde eest tasutakse igakuiselt vastavalt teostatud tööde mahule. II etapi töid rahastatakse riigieelarve vahenditest.

4. Sihtrühm

Esmane sihtgrupp hõlmab kõiki ohvritega ja konfliktide lahendamise kokkupuutuvaid isikuid (ohvriabi töötajad, ohvriabi vabatahtlikud, noorsoo ja lastekaitse töötajad, haridusasutused jne).

5. Hangitavad teenused

Raamlepinguga hangitakse kursuse loomine terviklikult (nii sisu kui teostus):

- e-kursuse õppekava sisendi andmine (maht, õpiväljundid);
- e-kursuse teoreetilise sisu loomine ja sisutoimetus (sh õpiväljundid, sisend õppekava loomiseks);
- vajadusel e-kursuse teoreetilise sisu muutmine vastavalt Tellija tagasisidele;
- e-õppeks kohandatud tekstid – sisuekspertide poolt loodud tekstidest toimetatud ja konkreetse e-kursusesse sobival moel kohandatud versioonid;
- illustratsioonid – luuakse spetsiaalsed illustratsioonid teoreetilise materjali näitlikustamiseks;
- animatsioonid - kaasuste illustreerimine animeeritud loona (illustratsioon + peale loetud tekstid), kaasused ja tekst loodud sisuekspertide poolt;
- fotod – näitlikustamiseks (fotopankadest või lepingu raames tehtud fotod);
- videod – teoreetilise materjali esitamine video formaadis (sh videoloeng, intervjuud, meetodite simulatsioonid jms), mille filmimisel kaasatakse sisueksperthe;
- testid – enesekontrolli testid on elektroonsed ning on koostatud õpiväljundite kaupa. Testide eesmärgiks on anda õppijale tagasisidet oma õppimisprotsessist. Enesekontrolli testide puhul on tegemist mitteeristava hindamisega, mille lävendkriteeriumiks on testide läbi tegemine. Iga teemamooduli lõpus peab õppijal olema võimalik sooritada antud mooduli kohta enesekontrolli test;
- lõputest – lõputest on elektroonne, koostatud õpiväljundite kaupa ja sisaldab osaliselt samu küsimusi, mis enesekontrollitestid ja moodulite lõputestid. Lõputesti puhul on tegemist mitteeristava hindamisega, mille lävendkriteeriumiks on testi sooritamine määratud tasemel.

5.1. E-kursuse teoreetilise sisu loomine ja sisutoimetus

Koolituse sisu loomine ja raamistamine:

- Koolituse kontseptsiooni loomine ja raamistamine, mahu määramine.
- Õppekava sisulise kontseptsiooni loomine (sh õpiväljundid).
- Sisu algne koondamine. Ühisredigeeritavas dokumendis (näiteks Microsoft Teams või Google Docs) enda teemavaldkonna raames kõige olulisema sisu väljaotsimine ja koondamine ning terviklikuks tekstiks (ja visuaalideks) loomine. Terviklik tekst pikkusega 10-15 lk annab mahu mõttes 1 akadeemilise tunni e-koolitust.
- Sisu toimetamine. Peale seda, kui õpidisainerid on algse teksti läbi lugenud, toimub õpidisainerite ja sisueksperdi vahel teksti edasi-tagasi põrgatamine, et teksti täpsustada, muuta seda terviklikumaks, sisukamaks jne.
- Harjutuste loomine. Õpidisainer pakub algse teksti pinnalt välja, kuidas võiks mingit meetodit õppija harjutada, kuid harjutuste sisu sünnib koostöös sisueksperdigaga. Näiteks on vaja harjutustes täpsustada sõnastusi, mõelda välja piisavalt häid vastusevariante, kirjutada harjutusele tagasisidet jne.
- Videotekstide loomine. Õpidisainer pakub välja, millisest sisu osast võiks luua video. Sisueksperdi ülesandeks jääb nende videote tekstide kirjutamine (1 video tekst mahus 0.5-1 A4).
- Videote filmimine (kokkuleppel).

Hanke raames eeldatav tellitav maht: 100 tundi

5.2 Õpidisainer-produktsioonikoordinaatori teenus

E-kursuse õppijakeskne disain ja sisumaterjalide loomine koos pakkujapoolse eksperdigaga ja koostöös SKA ohvriabi partneritega.

Sisuloome koordineerimine võttemeeskonna (video-, heli-, foto- ja muude produtseeritavate meediumide) juhendamiseks ning valminud materjalidega Rise platvormile sisu loomine.

Õpidisaini ja -produktiooni koordineerimise teenusena käsitletakse:

- projektimeeskonnas valmivate sisuideede- ja materjalide põhjal e-kursuse sisuelementide planeerimine, sisukavandi (ing k *mockup*) koostamine;
- sisuloome juhendamine loodava e-kursuse vajadustest lähtuvalt (näiteks võttemeeskonna ja videos esinejate juhendamine võtteplatsil, õppijasõbraliku graafika loomise juhendamine ja muud õppematerjalide kvaliteeti tagavad tegevused);
- loodud õppematerjalidest tervikliku ja õppijasõbraliku e-kursuse loomine, testimine ja parendamine lähtuvalt sihtgrupi ja projektimeeskonna tagasisidest;
- vajadusel materjalidele sisulise ja keelelise toimetamise tagamine (pakkuja kooskõlastab vastava teenuse osutajate valiku tellijaga ja kui sel puhul on vajalik välise teenusepakkuja kaasamine, siis arvestuslikult sama tunnihinna alusel).

Täiendavad nõuded ja soovitused:

- kursus peab olema kooskõlas valitsusasutuste visuaalse identiteedi stiiljuhiseiga: <https://riigikantselei.ee/valitsuslogo>;
- töövõtja annab tellijale üle ka kursuse materjali SCORM-paketina;
- kursuse disainimisel peab lähtuma Digiriigi Akadeemia Digiriigi ABC kursuse e-õppe disainist;
- töövõtja tagab videote subtiteerimise eesti keelde, et sisu oleks tarbitav ka erivajadustega õppijatele;
- kõik tellijale üle antavad failid (audiovisuaalid, CVI jne) peavad vastama antud valdkonna kvaliteedistandarditele;
- kursus peab vastama WCAG 2.0 tase AA nõuetele;
- kursus peab lähtuma parimatest kasutajakesksete teenuse (UX, UI) loomise põhimõtetest;
- e-kursuse 1-minutiline videotreiler toodetava videomaterjali baasilt (eesti keeles).

Hanke raames eeldatav tellitav maht: 150 tundi

5.3 5-10 minutiliste õppevideote loomine

Kuni 10 (kümne) 1-10 minutilist õpieesmärgil loodud videot koos sisu mõistmist toetavate graafiliste elementidega ja tekstiga. Videoloomes sisaldab nii põhi- kui vahekaadreid, graafilisi elemente ja järeltöötlust. Lisaks vajadusel heli ülesvõtt, helifailid, vajalikud litsensid videomaterjali lõppviimistluseks. Videod filmitakse tellija poolt määratud võttepaigas Tartus, Tallinnas ja Harjumaal.

Pakkuja korraldada on videos esinejate grimmiteenus, teleprompter teksti ettelugemiseks ja muud tulemuse kvaliteeti tagavad vahendid.

Järeltöötluste käigus lisatakse videole teksti ja graafikat ning illustreerivad lisakaadreid (tehtud võttepaigas või leitud videopangast), mis selle sisu olulisemaid osi rõhutavad ja kinnistada aitavad.

Vajadusel ja tellijaga arutelu tulemusel lisatakse videotele ka subtiitrid (eesti-, vene- ja/või inglise keeles).

Pakkumises esitada ühe 10-minutilise õppevideo tootmise maksimaalne hind (arvestusega, et vaja läheb kõiki eelpool mainitud eeldusi ja täiendusi).

Lühemate videote tootmisele kohanduv hind kooskõlastatakse tellijaga.

5.4 Olemasolevate videomaterjalide järeltöötlus

Kuni 10 olemasoleva kuni 10-minutilise videomaterjali järeltöötlus valmiva e-kursuse õppematerjalile sobivaks. Järeltöötluse käigus lisatakse vastavalt vajadusele juba olemasolevatele videomaterjalidele e-kursuse õpisisainist ja kujundusest lähtuvaid elemente (näiteks ava- ja lõpuslaid, tekst, graafika, vahekaadrid, slaidid, taustamuusika), vajadusel lõigatakse klippe mitmest videost kokku, et vajalik videoformaadis õpisisu kompaktsemaks muuta.

Pakkumises esitada ühe 10-minutilise õppevideo järeltöötluse maksimaalne hind (arvestusega, et kasutatakse kõiki eelpool mainitud muudatusi ja lisandusi). Lühemate videote tootmisele kohanduv hind kooskõlastatakse tellijaga.

5.5 Helimaterjalide salvestamine

Maksimaalselt 10 (kümme) 5-30 minutilist õpieesmärgil loodud helisalvestist, mis võivad olla lindistatud nii ühe kui kahe inimese jutuajamisest ning kust on järeltöötluse käigus eemaldatud liigsed pausid ja muud sujuvat kuulamist segavad defektid. Vajaduspõhiselt lisatakse kuulatavale failile heliefekte (näiteks algus- ja lõpumuusika).

Helisalvestus on loodud teenusepakkuja või tellija poolt pakutud võttepaigas Tartus, Tallinnas ja Harjumaal.

Pakkumises esitada ühe 20-minutilise helikliipi tootmise hind. Lühemate ja pikemate helikliippide tootmisele kohanduv hind kooskõlastatakse tellijaga.

5.6 Graafiliste jooniste loomine

Graafiliste jooniste loomine (nt teooria mudelid, muud joonised)

Kursusel käsitletavate teemade mõistmist toetavate graafikate (näiteks teooriaid tutvustavad mudelid, kokkuvõtlik infograafika) loomine lähtuvalt projektimeeskonna tellimusest ja kursuse vajadusest.

Pakkumises esitada graafilise disaini tunnihind ning ühe graafilise mudeli disainimise orienteeruv ajakulu.

Eeldatav graafilise disaini teenuse tundide maht: hinnanguliselt kuni 30 h

5.7 Fotograafi teenus

Kursuse visuaalsete elementide kujundamiseks vajalike fotode tegemine tellija poolt määratud asukohtades ja inimestest (enamasti samas võttepaigas, kus valmivad videod) Tallinnas ja Harjumaal ning vajadusel fotode järeltöötlus.

Pakkumises esitada fotograafi teenuse tunnihind ning eeldatav koguhind 30 valmisfoto loomise eest.

Eeldatav fotode maht: hinnanguliselt ca 15 tk